

GHEORGHE DUMITRAȘCU

ASPECTE PRIVIND MIȘCAREA MUNCITOREASCĂ DIN JUDEȚUL VÎLCEA ÎN ANII CRIZEI ECONOMICE (1929-1933)

★

ISTORIE

Desfășurându-se pe fondul crizei generale a capitalismului, recesiunea economică din România din anii 1929—1933, s-a manifestat cu putere în toate sectoarele economiei naționale¹, avînd consecințe grave asupra condițiilor de muncă și de viață ale maselor largi muncitoare. Criza economică de supraproducție a ridicat probleme noi, deosebit de complexe pentru lupta clasei muncitoare, a Partidului comunist. În întreaga țară au avut loc puternice acțiuni muncitorești—greve, demonstrații, manifestații, ș.a. — îndreptate împotriva claselor exploatare, regimului politic, pentru ieșirea din criză pe cale revoluționară.

În aceste împrejurări, cînd independența și suveranitatea României erau grav știrbite, iar consecințele economice și sociale se resfrîngeau tot mai mult asupra oamenilor muncii, Partidului Comunist Român i-a revenit sarcina istorică de a uni într-un singur șuvoi lupta tuturor forțelor patriotice și democratice, de a folosi forme și metode variate de acțiune pentru apărarea intereselor economice și social-politice ale maselor populare pentru salvagardarea independenței și suveranității patriei.

Consecințele crizei economice din acești ani s-au resimțit puternic și în județul Vîlcea. Criza a cuprins toate sectoarele producției, circulației și schimbului, efectele ei fiind agravate de randamentul scăzut al producției agricole a județului. După cum releva ziarul „Îndrumarea vîlcii”, „Comerțul stagnează în lipsă de credit și de cerință, agricultura stă paralizată sub silnicia datoriilor în care înoată țăranul, iar industria piere sub concurența importurilor străine”². Din această cauză, amintea un alt ziar local, „pe zi ce trece, criza se accentuează tot mai rău... falimentele curg în continuu, instituțiunile vechi și cunoscute ca cele mai solide, se prăbușesc, iar funcționarii și lucrătorii din ele îngroașă rîndurile de șomeri”³. Sub acest aspect sînt de relevat următoarele: producția celei mai importante întreprinderi din județ, Societatea „Carpantina” din Brezoi a scăzut în 1933 la

1. Programul Partidului Comunist Român de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism, București, 1975, p. 41.

2. „Îndrumarea Vîlcii” din 16—31 octombrie 1931.

3. Curierul muncii” din 22 iunie 1929.

o treime față de anul 1925⁴, iar activitatea Fabricii de tăbăcărie și pielărie „Oprea Simian și filii” din Rîmnicul Vilcea s-a redus cu 60%⁵. Orașele Rîmnicul Vilcea, Drăgășani și Brezoi erau lovite „cumplit de criză și șomaj” iar stațiunile balneo-climaterice Govora, Călimănești și Olănești neavînd fonduri necesare și-au diminuat considerabil activitatea specifică unor astfel de localități fiind amenințate să fie lăsate în părăsire⁶.

Efectele negative ale măsurilor întreprinse de guvern, cit și ale unor metode și mijloace folosite de conducerea unor întreprinderi au lovit puternic, în primul rînd, clasa muncitoare. Concedierea a sute de salariați, ca urmare a restrîngerii producției și a numeroaselor falimente la nivel de județ, au dus la creșterea fără precedent a șomajului, în special în rîndurile muncitorilor forestieri și tăbăcari⁷. Acest fenomen, sesizabil încă din 1927 s-a accentuat în 1929 cînd, într-o serie de întreprinderi din județ s-a înregistrat o reducere de 15—20% a personalului muncitoresc⁸. Șomerilor din industrie li se adăugau cei din rîndurile muncitorilor agricoli, funcționarilor, intelectualiilor, printre care întîlnim mulți membri ai corpului didactic și lucrători în domeniul sănătății⁹. Efectele crizei au fost resimțite din plin și de către meseriașii și micii comercianți.

Reducerea numărului de muncitori folosiți în întreprinderi sau la exploatarea forestieră a fost însoțită de prelungirea duratei zilei de lucru și întesificarea muncii¹⁰. Acest fenomen a fost urmat de o diminuare considerabilă a retribuției muncitorilor, funcționarilor și intelectualiilor, prin așa-zisele „curbe de sacrificiu” socotite de guvern drept remediu pentru redresarea situației economice. Referitor la acest aspect, ziarul „Curierul muncii” din Rîmnicul Vilcea sublinia că „șomajul și exploatarea au cunoscut o adevărată înflorire”, iar „salariații muncitorilor au scăzut într-un ritm vertiginos ajungînd să fie pentru majoritatea oamenilor muncii un salariu de foame”¹¹.

Politica de ieșire din criza economică pe seama oamenilor muncii promovată de guvernele din acea vreme a lovit greu și în masele țărănești. Dobînzile apăsătoare, scăderea prețurilor la produsele agricole, acapararea pămînturilor țăranilor săraci și mijlocași de către chiaburi și moșieri, au dus țăranimea muncitoare din județul Vilcea, ca dealtfel din întreaga țară, într-o situație foarte grea¹².

În această perioadă tabloul economic al județului Vilcea se circumscrie dezvoltării generale a țării, cu particularitățile specifice acestei zone care au rezultat din caracterul predominant agrar al economiei sale.

4. Petre Bardașu, Gheorghe Simeanu, *Brezoi. 100 de ani de industrie forestieră*, Rm. Vilcea, 1973, p. 41.

5. Arh. Stat. Rm. Vilcea (în continuare A.S.R.V.), *Fond Camera de comerț și industrie Rm. Vilcea*, dosar 4/1932, f. 10.

6. Loc. cit., *Fond Prefectura jud. Vilcea*, dosar 11/1932; dosar 29/1931, f. 102; dosar 279/1931, f. 1.

7. Arh. C.C. al P.C.R., *colecția 59*, dosar 3344, f. 257 și dosar 3353, f. 23; „Curierul muncii” din 6 februarie 1931.

8. Arh. St. Craiova, *Fond Inspectoratul muncii Craiova*, dosar 2/1929, inventar 2.

9. A.S.R.V., *Fond Prefectura jud. Vilcea*, dosar 279/1931, f. 1.

10. Arh. C.C. al P.C.R., *fond 12*, dosar 14/1933, f. 7; Arh. St. Craiova, *Insp. muncii Craiova*, dosar 2/3/1930; dosar 1/1934—1935.

11. „Curierul muncii” din 30 august 1930.

12. A.S.R.V., *Fond Prefectura jud. Vilcea*, dosar 29/1931, vol. I, 148; dosar 23/1931.

În anii 1929—1933, clasa muncitoare, în frunte cu Partidul Comunist Român, s-a afirmat cu și mai mare tărie pe arena vieții social-politice ca cea mai înaintată forță a societății românești în lupta pentru transformarea revoluționară a României. În condițiile concrete social-economice și politice din județul Vilcea în perioada crizei economice, activitatea organizațiilor politice muncitorești și, în primul rând, a organizației locale a Partidului comunist a fost îndreptată în direcția mobilizării muncitorilor și a celorlalte categorii sociale afectate de consecințele crizei la lupta pentru îmbunătățirea condițiilor de viață și de muncă, împotriva exploataării capitaliste, a concedierilor, a reducerilor salariilor a creșterii prețurilor și a altor fenomene care au dus la agravarea situației maselor populare.

Comuniștii vilceni și-au intensificat legăturile cu cei din județele vecine, acționând cu mai multă vigoare pentru înfăptuirea unității de acțiune a clasei muncitoare, în consens cu imperatiivele perioadei și ale luptei revoluționare desfășurate de proletariat.

În noile împrejurări, organizațiile comuniste au depus o sporită activitate pe plan politico-organizatoric pentru a îndruma și conduce cu hotărâre lupta revoluționară din această regiune. Pe baza indicațiilor Conducerei superioare a P.C.R. la sfârșitul anului 1932, au fost reorganizate Comitetul regional Oltenia și comitetele județene Mehedinți, Dolj, Romanați și Vilcea ale P.C.R. Cu sprijinul nemijlocit al instructorilor C.C. al P.C.R., Ion Popescu Puțuri și Constantin Agiu, în luna decembrie 1932, a fost organizat Comitetul județean Vilcea al P.C.R. din componența căruia făceau parte comuniștii: Iosif Himler, Ilie Stănculescu, Gheorghe Belu, Petre Frasin, Ion Gorun și Ion Magheru. Secretar al Comitetului a fost desemnat Ilie Stănculescu. La scurtă vreme a fost organizat și Comitetul județean U.T.C. Vilcea al cărui secretar era muncitorul tipograf Vasile Oproiu.¹³

Noul Comitet județean al P.C.R. s-a preocupat de îmbunătățirea muncii de partid, orientându-se spre intensificarea activității în rîndul muncitorilor de la Depoul și stația C.F.R. Rm. Vilcea, minerilor de la salințele Oenele Mari și mina Cucești cît și în rîndul celorlalte detașamente de muncitori de pe Valea Lotrului, în special din centrul Brezoi, precum și de îmbunătățirea compoziției sociale a rîndurilor organizațiilor sale, prin promovarea elementelor muncitorești¹⁴. De asemenea, s-a pus un mai mare accent decît pînă atunci, pe crearea de noi celule de partid și întărirea celor existente. Pe această bază, la începutul anului 1933, au fost create celule de partid la „Carpatina“ Brezoi și în rîndurile muncitorilor tăbăcari din Rm. Vilcea precum și o celulă U.T.C. la Tipografia „Gutenberg“ din Rm. Vilcea.¹⁵

În anii 1931—1933 a cunoscut o anumită înviorare și activitatea organizațiilor U.T.C. din Brezoi și Drăgășani.¹⁶

13. Titu Georgescu, *Organizații legale de masă conduse de P.C.R. 1932—1934*, București, 1967, p. 21. Romus Dima, *Contribuții la studierea mișcării muncitorești din Oltenia, Craiova*, 1977, p. 117; A.S.R.V., *Fond Manuscrite*, dosar 85, p. 48.

14. *Loc. cit.*, dosar 85, p. 47—48.

15. *Loc. cit.*, dosar 2, f. 4.

16. *Loc. cit.*, f. 5.

Indrumind și conducind organizațiile de masă, legale și ilegale, comuniștii vilceni, asemeni tuturor comuniștilor din țară, au desfășurat o activitate tot mai amplă și eficientă în rindurile maselor de oameni ai muncii. În anul 1933, de exemplu, la Rm. Vilcea comuniștii au pus bazele unui comitet local antifascist¹⁷, extinzând aria sa de acțiune și la sate, unde au fost înregistrate unele acțiuni antifasciste și antirăzboinice. Demne de subliniat sînt acțiunile din mediul rural și anume în comuna Păușești Măglași, unde a fost constituit un Comitet antifascist al femeilor format din mai multe țărance care, prin convorbiri cu grupe mici de săteni din comunele Vlădești, Bunești, Govora-sat, Sărăcinești și Onele Mari, făceau propagandă antifascistă și antirăzboinică. Asemenea campanie au desfășurat-o și la fabrica „Oprea Șimlan și filii” din Rm. Vilcea.

La sfîrșitul anului 1933 a fost constituită la Rm. Vilcea o secțiune locală a Ligii muncii organizație legală creată și condusă de Partidul Comunist a cărei activitate a cunoscut o perioadă de intensificare odată cu campania electorală din decembrie 1933, cu prilejul depunerii de candidaturi proprii. Prin adunări electorale, manifeste și alte forme de activitate ale Partidului comunist se urmărea să se releve exploatarea continuă a muncitorilor situația grea a țăranilor, funcționarilor și pensionarilor. „Munca noastră-sublinia manifestul electoral al Comitetului Ligii Muncii din Rm. Vilcea — nu e reglementată, repausul nu se respectă, salariile și pensiile nu se plătesc, taxele și birurile ne doboară, sîntem concediați la bunul plac al stăpînilor. Toată Valea Lotrului geme de exploatarea barbară a societății „Carpantina” și a exploatareilor particulari”¹⁸. Manifestul sublinia necesitatea unirii tuturor oamenilor muncii într-un front comun de „luptă împotriva jегmănitorilor noștri” Prin chemările sale la luptă unită a tuturor categoriilor sociale exploatare, manifestul adresat muncitorilor și țăranilor din județ demasca realitățile economice sociale și politice din această parte a țării”¹⁹.

Autorii manifestului, comuniștii Ilie Stănculescu și Iosif Himler, au fost arestați și judecați. Ceilalți muncitori care au contribuit la difuzarea manifestului cum au fost tipograful Alexandru Oiță, timplarul Petre Chirtop, Alexandru Izvoranu, Ion Tufaru au fost reținuți de poliție, interogați, domiciliile acestora perchezitionate și puși sub permanentă supraveghere. Din cele 2500 de exemplare ale manifestului, cea mai mare parte (peste 1800) au fost distribuite la Rm. Vilcea, Drăgășani, Brezoi cît și în comunele Cheia, Broșteni, P. Măglași, Sărăcinești, Vlădești, Budești, restul fiind confiscate de siguranță. Tot în această perioadă la Rm. Vilcea, Brezoi și Onele Mari au fost reorganizate nuclee ale Ajudorului Roșu prin intermediul cărora comuniștii vilceni își aduceau contribuția la ajutorarea militanților inchiși și a familiilor acestora²⁰. Un loc important în cadrul acestor preocupări l-au avut acțiunile de solidaritate și de sprijinire morală și materială a muncitorilor ceferiști și petroliști cu prilejul grevelor din ianuarie-februarie 1933. Din inițiativa Comitetului județean de partid au

17. Arhiva C.C. al P.C.R., Fond nr. 25, dosar 4161, f. 322, dosar 4189, f. 300; *Organizații de masă legale și ilegale conduse sau influențate de P.C.R. 1921—1944*, vol. I, București, 1970, f. 380, 395, 396.

18. Arhiva C.C. al P.C.R., Fond 22, mapa nr. 11/1933.

19. Loc. cit. colecția 50, dosar 4123 vol. I, f. 141—213.

20. Loc. cit. dosar 3347/1930, f. 16; A.S.R.V., Fond manuscrise, dosar 3, f. 8.

luat ființă comitete de acțiune pentru apărarea cefeștiilor din care făceau parte comuniști, social-democrați, socialiști-unitari, socialiști, membrii ai organizațiilor de tineret comuniste și social-democrate ai sindicatelor, ai altor organizații conduse sau influențate de acestea²¹.

Militanții comuniști din județul Vilcea, imbinând activitatea ilegală cu cea legală au desfășurat în această perioadă o muncă intensă pentru răspindirea de manifeste, ziare și broșuri editate de Partidul comunist. La 7 martie 1933 comuniștii au răspndit pe străzile orașului Rîmnicu Vilcea și în întreprinderi fluturași șapilografiați cu textele : „Jos starea de asediu“, „Trăiască Partidul Comunist Român“, etc. Organele de poliție consemnau că „aceste manifeste cu caracter comunist“ au fost găsite cele mai multe pe unele clădiri de pe Bulevardul Tudor Vladimirescu din Rm. Vilcea²². Prin conținutul lor, comuniștii vilcenii cheamă masele de oameni ai muncii împotriva stării de asediu să lupte uniți împotriva regimului burghez și a legislației în vigoare sub conducerea Partidului comunist.

În acești ani, alături de organizațiile P.C.R., U.T.C. și secțiunile unor organizații de masă legale sau ilegale conduse și îndrumate de P.C.R., în județ au activat secțiuni ale Partidului social-democrat²³, Partidului socialist-unitar²⁴ și Partidului socialist²⁵, sindicate și organizații de tineret ale acestor partide muncitorești.

Secțiunile P.S.D., din Rm. Vilcea și Ocnele Mari cu un număr mic de membri, au avut o activitate politică restrinsă. În conducerea acestora s-au aflat și unele elemente care au activat mai intens cum au fost Alexandru Oiță-secretarul secțiunii P.S.D. din Rm. Vilcea, Ion Cimpeanu, Alexandru Bertoli și alți militanți ai acestei organizații, care au desfășurat o activitate intensă pentru drepturi și libertăți cetățenești, pentru unitatea de acțiune a mișcării muncitorești. Secțiunea P.S.D. din Rm. Vilcea a demascat în adunări și întruniri cit și prin intermediul ziarului „Curierul muncii“²⁶ organul său de presă, măsurile antipopulare luate de guverne și s-a ridicat împotriva condițiilor grele de muncă și viață impuse muncitorilor.

Secțiunea Rm. Vilcea a Partidului socialist-independent (din august 1933 socialist unitar) a fost constituită la 5 februarie 1933²⁷. Din comitet făceau parte : Anton Diaconescu (cismar) — președinte, Victor Parhon (avocat)-vicepreședinte, Izvoranu Alexandru (timpliar) secretar, Tufaru Ion, Ceapă Nicolae ș.a. La scurt timp a fost creată și o organizație de tineret, secția Rm. Vilcea a Uniunii tineretului socialist-unitar (U.T.S.V.)²⁸.

Secțiunea socialist-unitară din Rm. Vilcea a desfășurat indeosebi, acțiuni cu caracter propagandistic în întreprinderi și ateliere cit și printre intelectuali și țărani. Sub îndrumarea secțiunii și-a desfășurat activitatea Sindicatul timplărilor din Rm. Vilcea ca și cel al lucrătorilor de la Fabrica

21. *Loc. cit.*

22. *Loc. cit.*, dosar 3358, f. 34.

23. *Loc. cit.*, fond 46, mapa 590/1931, mapa 585/1931, mapa 597/1931.

24. A.S.R.V., *Fond Prefectura jud. Vilcea, Serviciul administrativ*, dosar 1/1933.

25. Arhiva C.C. al P.C.R., *Fond 46, mapa 583/1931, colecția 50, dosar 3353, f. 82.*

26. *Loc. cit.*, mapa 585/1931 ; „Curierul muncii“ din 13 și 22 iunie 1929.

27. *Loc. cit.*, *Colecția 50, dosar 3344, f. 180 ; fond 100, mapa 136.*

28. *Loc. cit.*, fond 21, mapa 3, 5, 8.

„Vasilatul“ din Brezoi. Ca urmare a muncii de propagandă, organizația a reușit să atragă în mișcare un număr de țărani din comunele învecinate reședinței județului.

Alături de comuniști, social-democrații și socialiștii-unitari din județ au inițiat și participat în comun la unele acțiuni de luptă ale muncitorilor prin care s-a obținut satisfacerea unora dintre revendicări.

Concomitent cu activitatea politică, organizatorică și propagandistică, militanții revoluționari vilceni s-au preocupat în anii crizei economice și de apărarea drepturilor și intereselor fundamentale ale maselor muncitoare, de mobilizarea lor la acțiuni cu caracter economic și politic. Deși în județul Vilcea nu au avut loc acțiuni revoluționare de amploarea celor din alte centre muncitorești din țară dată fiind slaba dezvoltare a industriei în aceste locuri cit și numărul redus de muncitori au existat și aici preocupări și căutări ale comuniștilor pentru folosirea unor mijloace și metode adecvate pentru canalizarea nemulțumirilor oamenilor muncii în direcția declanșării unor acțiuni revendicative. Astfel, la Fabrica de tăbăcărie „Oprea Șinian și fii“ din Rm. Vilcea, în cursul anului 1929, muncitorii au manifestat pentru îmbunătățirea situației materiale obținând unele rezultate favorabile lor²⁹. O acțiune revendicativă a fost organizată de Sindicatul muncitorilor de la salinile Oțele Mari, care au înaintat Inspectoratului muncii Craiova un memoriu conținând 30 de puncte, prin care figurau: fixarea zilei de lucru la 8 ore, respectarea sărbătorilor legale, concediu anual plătit, alocații pentru copii și chirie, ajutoare sociale și pensii, drepturi pentru femei³⁰ etc. La începutul lunii iulie 1929 muncitorii societății „Carpatina“ protestau împotriva abuzurilor comise de patroni, care-i obligau să lucreze 13 ore pe zi, și a condițiilor grele în care munceau, împotriva prigoanei ce se instaurase în fabrică cu sprijinul organelor de poliție și jandarmerie³¹. Muncitorii cereau aplicarea în toate sectoarele de lucru a unui tratament uman de muncă avertizând că „va fi rău de cei care vor lua în «bătaie de joc» doleanțele lor“. Pe fondul acestei stări de spirit greva minerilor de la Lupeni din august 1929 a stimulat lupta muncitorilor vilceni. Astfel, lucrătorii societății forestiere „Carpantina“-Brezoi au adresat patronilor un protest vehement împotriva măsurilor antimuncitorești la care erau supuși, amenințând că împreună cu muncitorii din sectoarele forestiere de pe toată Valea Lotrului vor declara grevă: „Vă prevenim să nu provocați situația de la Lupeni, că va fi mai rău ca acolo“ — avertizau aceștia. În fața atitudinii lor ferme, patronii au cedat fiind nevoiți să le satisfacă cererile, în special achitarea gratificațiilor pe anii 1928 și 1929³².

În cursul anilor 1930—1931, acțiunile revoluționare s-au intensificat în toate localitățile urbane ale județului antrenând largi categorii de cetățeni. Nemulțumiri s-au manifestat și în rindul funcționarilor, corpului didactic, micilor negustori din Rm. Vilcea, Brezoi și Oc. Mari³³. Sub in-

29. A.S.R.V., *Fond manuscrise*, dosar 5, f. 9.

30. Arh. Stat. Craiova, *Fond Inspectoratul muncii Craiova*, dosar 2, inventar 3/1931.

31. Arh. C.C. al P.C.R., *Fond 73*, mapa 62/1929, f. 1.

32. Loc. cit. *Colecție 50*, dosar 7067, f. 2.

33. Loc. cit., dosar 107/1935, f. 10; A.S.R.V., *Fond Prefectura jud. Vilcea*, dosar 11/1932; dosar 21/1931; p. 76; dosar 37/1931, f. 55, dosar 29/1931, vol. II, f. 465; dosar 18/1931, p. 22 și dosar 4/1931, f. 199.

drumarea comunistilor la 20 decembrie 1930 a avut loc o importantă acțiune de protest a populației din Drăgășani, care a manifestat contra camelei ce ajunsese la dobânzi exagerate, depășind 350%. Numai intervenția energetică a poliției și trupelor de jandarmi care au recurs la forță, au determinat împrăștierea manifestanților din piața orașului.³⁴

Experiența acumulată de Partidul comunist în lupta de clasă din primii ani ai crizei, indicațiile date de Congresul al V-lea al P.C.R. pe linia mobilizării maselor largi populare la acțiuni revoluționare, întărirea organizației P.C.R. din Rm. Vilcea și a celulelor comuniste existente în județ, au fost de natură să stimuleze manifestările de protest ale maselor muncitoare, antrenarea lor la diverse acțiuni cu caracter politic și economic.

Indată după anunțarea celei de a II-a „curbe de sacrificiu”, în ianuarie 1932, oamenii muncii din județul Vilcea au trecut la acțiuni de protest. Astfel, la 15 august 1932 peste 120 muncitori ai societății „Carpantina” Brezoii declară grevă, încheiată la 19 august prin obținerea satisfacerii unor importante revendicări.³⁵ La începutul lunii februarie 1933 printre muncitorii de la Depoul și stația C.F.R. Rm. Vilcea se constată o vie nemulțumire față de ultima reducere a salariilor. Tot acum muncitorimea vilceană și-a exprimat cu hotărâre solidaritatea activă cu lupta eroică a ceferiștilor și petroliștilor, protestul vehement împotriva singeroasei repressiuni de la atelierele C.F.R. Grivița, judecării și condamnării conducătorilor luptelor greviste din ianuarie-februarie 1933. La începutul lunii martie 1933, comunistii au răspândit pe străzile orașului Rm. Vilcea manifeste în care, între altele se menționa „Trăiască lupta ceferiștilor”, „Cerem eliberarea ceferiștilor”³⁶ etc.

Concomitent cu avântul mișcării muncitorești cresc frământările și acțiunile țărănești. Datorită situației materiale deosebit de grele a țărănimii cît și influenței luptelor în creștere ale clasei muncitoare, a activității mai intense desfășurate la sate de militanții revoluționari, mișcarea țărănească din județul Vilcea a luat o amploare și combativitate deosebită. Într-un raport întocmit de pretorul plășii Horezu în urma inspecției făcute la 21 ianuarie 1931 în mai multe comune, între care și Băbeni-Bistrița, rezultă că „majoritatea dintre țărani sînt săraci și cu greu fac față nevoilor zilnice”³⁷. Asemenea situații sînt întîlnite în numeroase comune din Vilcea, dar mai dificilă era cea existentă în nordul județului, unde țărănilor săraci li s-au adăugat sute de lucrători de la „societățile forestiere care au dat faliment” și care au fost concediați „fără să li să plătească salariile pe un an întreg”³⁸. În luna martie 1931, autoritățile județene care au inspectat comunele de pe Valea Pesceanci informă că: „poporul este foarte nemulțumit”, că „starea de spirit a populației este tulbură din cauza crizei generale”³⁹.

Tot în această perioadă sînt semnalate o serie de acțiuni protestatare fapt ce făcea ca Inspectoratul de poliție Craiova să releve într-un raport

34. A.S.R.V., *Fond Prefectura jud. Vilcea*, dosar 37/1935, f. 55.

35. Arh. Stat. Craiova, *Fond Inspectoratul muncii Craiova*, dosar 1/1932, f. 64.

36. Arhivele C.C. al P.C.R., colecția 50, dosar 3359/1933, f. 4.

37. A.S.R.V., *Fond Prefectura jud. Vilcea*, dosar 34/1931, f. 69; dosar 29/1931, vol. II, f. 465.

38. Arhivele C.C. al P.C.R., *Fond 12*, dosar 14/1931, f. 10.

39. A.S.R.V., *Fond Prefectura jud. Vilcea*, dosar 29/1931, vol. I, f. 148.

Înainte Ministerului de Interne la 6 martie 1931 că în comparație cu celelalte județe din Oltenia, în Vilcea „spiritele sînt mult mai agitate”.⁴⁰

Dintre mișcărilor țărănești, care au izbucnit la sate în 1931 se remarcă revolta din comuna Crețeni care a izbucnit din cauza jafului la care țărani erau supuși din partea băncilor. Această răscoală a avut un profund ecou în tot județul și numai intervenția autorităților a potolit spiritele agitate⁴¹. Acțiuni ale maselor țărănești determinate de lipsa de pășuni și izlazuri s-au înregistrat la Băbuțești-Runcu, Lăunele de Jos-Dănilcei, Dăești-Fedeleșoiu⁴² etc. La 22 iunie 1931, în comuna Mateești un mare număr de țărani în frunte cu învățătorul Mihail Roșianu au „îndepărtat cu forța autoritățile comunei... punînd stăpînire pe localul primăriei”. Starea de spirit a țărănilor fiind puternic declanșată a determinat intervenția organelor de reprimare care au trecut la aplicarea măsurilor pentru păstrarea „ordinii publice amenințate” punîndu-se astfel capăt acestei acțiuni.⁴³ O acțiune asemănătoare a avut loc în comuna Obislavu.⁴⁴

Valul de lupte ce s-au desfășurat la nivelul anului 1933 în întreaga țară a găsit un puternic ecou și în rîndul țărănimii vilcene. Alături de ceilalți țărani din județele vecine Dolj, Romanați, Mehedinți, grupuri de țărani vilceni au pornit spre Craiova în primăvara și toamna aceluiași an pentru a protesta împotriva jafului fiscal, a execuțiilor silite, a abuzurilor jandarmilor, refuzînd să mai plătească dobînzile cămătărești și impozitele in-susportabile.⁴⁵

La Mateești și Cheia sub îndrumarea comuniștilor, au luat ființă comitete de acțiune ale țărănilor, pentru a apăra interesele lor împotriva cămătărilor, a actelor samavolnice ale autorităților etc.⁴⁶, au fost create noi celule de partid sătești.⁴⁷

Demnă de semnalat este și activitatea desfășurată în acești ani de comuniști și socialiști în sindicatul podgorenilor din Drăgășani prin intermediul cărui se intensifica legătura cu masele de țărani din această zonă.

Numeroasele greve, întruniri greviste, acțiuni de solidaritate, memorii, ce s-au produs în anii 1929—1933 sînt o mărturie a creșterii combativității revoluționare a clasei muncitoare a sporirii rolului organizației județene de partid de a organiza și conduce proletariatul. Este semnificativ faptul că metodele folosite de Comitetul județean de partid pentru realizarea unității de acțiune a clasei muncitoare, a colaborării cu celelalte forțe politice a îmbrăcat o multitudine de forme creîndu-se totodată condițiile pentru menținerea frontului unic de luptă.

Informațiile oferite de numeroase documente de arhivă, de presa vremii, precum și de participanți la evenimentele la care ne-am referit demonstrează că mișcarea muncitorească din județul Vilcea a constituit o parte

40. Loc. cit., dosar 23/1931.

41. Arhivele C.C. al P.C.R., Colecția 50, dosar 107/1931, f. 10.

42. Loc. cit., Fond 96 dosar 987 filele 12—14, „Alianța clasei muncitoare cu țărănimia muncitoare din România”, București, 1967, f. 173.

43. A.S.R.V., Fond Prefectura jud. Vilcea, dosar 18/1931, f. 22.

44. „Dimineața” din 14 septembrie 1931.

45. 1933 *Luptele revoluționare ale muncitorilor cefești și petrolști din România*, București, 1971, p. 146.

46. A.S.R.V., Fond manuscrise, dosar, 5, f. 6.

47. Arhiva Institutului de studii istorice și social-politice de pe lângă C.C. al P.C.R., Fond 8, dosar 1602, f. 141.

integrantă a mișcării muncitorești din întreaga țară, că ea a adus o contribuție la rezolvarea problemelor cu care a fost confruntată clasa muncitoare în perioada amintită.

ASPECTS CONCERNANT LE MOUVEMENT OUVRIER DU DISTRICT VILCEA DURANT LES ANNÉES DE LA CRISE ÉCONOMIQUE (1929—1933)

RÉSUMÉ

L'article „Aspects concernant le mouvement ouvrier du district Vilcea durant les années de la crise économique (1929—1933)” offre au lecteur l'image complète de la vie économique, sociale et politique du district Vilcea durant les années de la crise économique. D'innombrables grèves, des réunions, des actions de solidarité, des mémoires qui ont eu lieu à cette époque-là, constituent un témoignage de l'augmentation de la combativité révolutionnaire de la classe ouvrière et du rôle de l'organisation régionale du Parti d'organiser et de conduire les masses populaires.

Les informations contenues dans cet article prouvent que le mouvement ouvrier du district Vilcea a constitué une partie intégrante du mouvement ouvrier du pays, qu'il a contribué à trouver la solution pour les problèmes de la classe ouvrière à cette époque-là.

